

ΑΠΟΦΑΣΗ¹ ΑΡΙΘΜ 377/Υ/2008

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του 1^{ου} ορόφου του κτηρίου των γραφείων της, επί της οδού Κότσικα 1Α, Αθήνα, την 18^η Οκτωβρίου 2007, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10:30, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σπυρίδων Ζησιμόπουλος

Μέλη: Νικόλαος Γεράσιμος, λόγω κωλύματος του τακτικού μέλους Αριστομένη Κομισόπουλου

Αριστέα Σινανιώτη,

Φαίδων Στράτος,

Βασίλειος Πατσουράτης, λόγω κωλύματος του τακτικού μέλους Γαρυφαλλιάς Αθανασίου

Κυριάκος Μακαρώνας, λόγω κωλύματος του τακτικού μέλους Χρήστου Ιωάννου

Δέσποινα Κλαβανίδου, λόγω κωλύματος του τακτικού μέλους Βασιλείου-Σπυρίδωνα Χριστιανού

Απόστολος Ρεφενές

Δημήτριος Γιαννέλης

Ελίζα Αλεξανδρίδου και

Αθανάσιος Στεφόπουλος, λόγω κωλύματος του τακτικού μέλους Γεωργίας Μπεχρή-Κεχαγιόγλου

Γραμματέας: Παναγιώτα Μούρκου, λόγω κωλύματος της τακτικής Γραμματέως Αικατερίνης Τριβέλη

Θέμα της συνεδρίασης ήταν η λήψη απόφασης επί της γνωστοποίησης σύμβασης Εμπορικής Συνεργασίας μεταξύ των εταιρειών με την επωνυμία «**Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.**» και «**EURO OIL Α.Ε.**» με ταυτόχρονο αίτημα για χορήγηση αρνητικής πιστοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ.1 του ν.703/77, όπως ισχύει ή εξαίρεσης σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 3 του νόμου 703/77, όπως ισχύει.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν: α) η γνωστοποιούσα εταιρεία «**ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.**» (εφεξής ΕΛ.ΠΕ), δια του νομίμου εκπροσώπου της Απόστολου Ριζάκου (Γενικός Διευθυντής Εφοδιασμού και Εμπορίας Πετρελαιοειδών), και μετά της πληρεξουσίας δικηγόρου της Μαρίας Γκολφίνοπούλου και β) η

---

¹ Από την παρούσα απόφαση έχουν παραλειφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ.7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 1890/Β'/29.12.2006), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραλειφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλείφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

αντισυμβαλλόμενη εταιρεία «EURO OIL A.E» (εφεξής EURO OIL), δια των πληρεξουσίων δικηγόρων της Εμμανουήλ Διαμαντάρα και Ευτυχίας Αντωνίου.

Στην αρχή της συζήτησης, το λόγο έλαβε ο Γενικός Εισηγητής Ιωάννης Μιχαήλ, Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού (εφεξής Γ.Δ.Α.), ο οποίος ανέπτυξε συνοπτικά τη γραπτή εισήγηση (αριθ. πρωτ. 4296/18.7.2007) της Υπηρεσίας και πρότεινε για τους λόγους που αναφέρονται αναλυτικά στην εισήγηση, να χορηγηθεί στη γνωστοποιηθείσα σύμβαση αρνητική πιστοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 703/1977, όπως ισχύει.

Κατά τη συνεδρίαση της 18^{ης} Οκτωβρίου 2007, το λόγο έλαβαν οι πληρεξούσιοι δικηγόροι και οι νόμιμοι εκπρόσωποι των ενδιαφερομένων μερών, οι οποίοι ανέπτυξαν τις απόψεις τους, απάντησαν σε ερωτήσεις, που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού (εφεξής Επιτροπή ή Ε.Α.), και ζήτησαν, η μεν γνωστοποιούσα να γίνει δεκτή η εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, η δε αντισυμβαλλόμενη να απορριφθεί η εισήγηση της Γ.Δ.Α., αναφερόμενες αμφότερες και στα συμπληρωματικά υπομνήματα που θα καταθέσουν. Η αντισυμβαλλόμενη ζήτησε από την Επιτροπή Ανταγωνισμού την εξέταση ενός μάρτυρα για τη θεμελίωση των ισχυρισμών της. Η Επιτροπή, θεωρώντας ότι ενημερώθηκε επαρκώς κατά τη διάρκεια της προφορικής διαδικασίας προκειμένου να διαμορφώσει τη δικανική της πεποίθηση έκρινε ότι παρέλκει η ανάγκη εξέτασης του μάρτυρα της EURO OIL.

Η Επιτροπή συνήλθε σε διάσκεψη στις 30 Νοεμβρίου 2007 (ημέρα Παρασκευή και ώρα 10:00), την οποία και ολοκλήρωσε την 18 Ιανουαρίου 2008 (ημέρα Παρασκευή και ώρα 10:00) στην ως άνω αίθουσα συνεδριάσεων του 1^{ου} ορόφου των Γραφείων της, και αφού έλαβε υπόψη της όλα τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, την Εισήγηση της Γ.Δ.Α., τις απόψεις που διετύπωσαν τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά τη συζήτηση της υπόθεσης και τα υπομνήματα, που υπέβαλαν

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Με το υπ' αριθμ.4785/5.8.2005 έγγραφο που κατέθεσε στη Γ.Δ.Α η εταιρεία ΕΛΠΕ, γνωστοποίησε ανυπόγραφο σχέδιο σύμβασης προμήθειας πετρελαιοειδών προϊόντων, ζητώντας παράλληλα από την Επιτροπή Ανταγωνισμού την έκδοση απόφασης αρνητικής πιστοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ.1 του ν.703/77, όπως ισχύει ή εξαίρεσης, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ.3 του ν. 703/77, όπως ισχύει. Μετά από σχετική επιστολή της Γ.Δ.Α στην προαναφερόμενη εταιρεία (υπ' αριθμ. πρωτ 450/27.1.2006), γνωστοποιήθηκε στην Υπηρεσία, η από 7-12-2005 Σύμβαση προμήθειας πετρελαιοειδών προϊόντων, της εταιρείας ΕΛ.ΠΕ με την εταιρεία EURO OIL.

Η εταιρεία ΕΛΠΕ Α.Ε. είναι κάτοχος άδειας Δύλισης σύμφωνα με τον ν. 3054/2002 και επιπλέον διαθέτει πετρελαιοειδή προϊόντα σε επίπεδο χονδρικής πώλησης. Η εταιρεία EURO OIL, είναι κάτοχος άδειας Λιανικής Εμπορίας σύμφωνα με τον ν.

3054/2002 και μπορεί να προμηθεύεται πετρελαιοειδή προϊόντα από τον προμηθευτή. Σύμφωνα με τη Σύμβαση Προμήθειας Πετρελαιοειδών Προϊόντων ο προμηθευτής υποχρεούται να πωλεί και να παραδίδει στον αγοραστή, ο δε αγοραστής να αγοράζει και να παραλαμβάνει από τον προμηθευτή σύμφωνα με τους όρους της προαναφερόμενης σύμβασης και το νόμο, συγκεκριμένες ποσότητες πετρελαιοειδών που αναγράφονται στη σύμβαση.

Η εταιρεία EURO OIL, δραστηριοποιείται στον κλάδο λιανικής εμπορίας υγρών καυσίμων και είναι κάτοχος της σχετικής άδειας όπως απαιτείται εκ του νόμου 3054/2002. Διαθέτει δύο πρατήρια στη λεωφόρο Αθηνών (αριθ. 151 & 243 αντίστοιχα). Η εν λόγω εταιρεία προμηθεύεται βενζίνες και πετρέλαιο κίνησης από την εταιρεία ΕΛ.ΠΕ από τον Δεκέμβριο του 2005.

Με την υπογραφή της συγκεκριμένης εμπορικής σύμβασης προμήθειας οι εταιρίες αναλαμβάνουν τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

α) Οι ποσότητες που ο προμηθευτής συμφωνεί να προμηθεύσει τον αγοραστή αναγράφονται σε προσαρτημένο στην παρούσα σύμβαση πίνακα, (άρθρο 1 της Σύμβασης). Η διάρκεια της παρούσας σύμβασης αρχίζει από την υπογραφή της και λήγει της 31^η Δεκεμβρίου του 2006 (άρθρο 2 της Σύμβασης). Ο αγοραστής υποχρεούται σύμφωνα με το νόμο, να προβαίνει ο ίδιος στον εκτελωνισμό των προϊόντων και να καταθέτει όλα τα σχετικά τελωνειακά έγγραφα στον προμηθευτή πριν από την παραλαβή των προϊόντων (άρθρο 3 της Σύμβασης). Ρητά συμφωνείται ότι ο αγοραστής υποχρεούται να έχει παραλάβει τυχόν υπόλοιπα εκτελωνισθεισών ποσοτήτων εντός δέκα πέντε ημερών το αργότερο, από την ημέρα του εκτελωνισμού, σύμφωνα με τις τελωνειακές διατάξεις. Οι τυχόν συνέπειες μη τήρησης της προθεσμίας αυτής θα βαρύνουν αποκλειστικά τον αγοραστή (Άρθρο 3 της Σύμβασης). Ο προμηθευτής αναλαμβάνει την υποχρέωση, τα προϊόντα που θα παραδίδει στον αγοραστή να ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές ποιότητας που θα ισχύουν κατά την ημέρα παράδοσης, όπως αυτές καθορίζονται από την εκάστοτε νομοθεσία, θα διατηρεί δε δείγμα από τη δεξαμενή παράδοσης του προϊόντος σφραγισμένο από το Γενικό Χημείο του Κράτους, για χρονικό διάστημα τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής (άρθρο 4 της Σύμβασης).

β) Ο Προσδιορισμός της τιμής πώλησης θα γίνεται ως εξής:

Για όλα τα προϊόντα θα λαμβάνεται ως βάση ο μέσος αριθμητικός όρος των τιμών HIGH όπως δημοσιεύονται στο περιοδικό PLATTS EUROPEAN MARKETSCAN για φορτία FOB MED BASIS ITALY για το χρονικό διάστημα τριών ημερών (άρθρο 7.1 της Σύμβασης). Οι μέσες δολλαριακές τιμές που προκύπτουν σύμφωνα με τα παραπάνω, θα προσαυξάνονται με τα ποσά που θα ισχύουν κατά την ημερομηνία έναρξης της σύμβασης (Παράρτημα Β) (άρθρο 7.3 της Σύμβασης). Τα ποσά αυτά είναι δυνατόν να αυξάνονται ή να μειώνονται κατά τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης εκ μέρους του προμηθευτή. Η αύξηση αυτών θα γίνεται μετά από έγγραφη ειδοποίηση του αγοραστή τουλάχιστον δεκαπέντε ημέρες πριν, εφόσον παρατηρούνται απρόβλεπτες μεταβολές συνθηκών αγοράς (αυξήσεις στις τιμές αργού, προϊόντων, ναύλων, επιτοκίων, τιμαρίθμου κ.λ.π.). Εάν ο αγοραστής δεν αποδεχθεί την αύξηση

αυτή, υποχρεούται εντός των επόμενων δέκα εργάσιμων ημερών να ενημερώσει εγγράφως τον προμηθευτή. Στην περίπτωση αυτή κάθε ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη έχει το δικαίωμα να καταγγείλει εγγράφως τη σύμβαση. Τα αποτελέσματα της καταγγελίας επέρχονται μετά την πάροδο δεκατεσσάρων ημερών από την ημερομηνία επίδοσης της (άρθρο 7.5 της Σύμβασης). Οι δολλαριακές τιμές όπως αυτές προσδιορίζονται σύμφωνα με τα ανωτέρω μετατρέπονται σε ΕΥΡΩ με βάση το μέσο αριθμητικό όρο της ισοτιμίας πώλησεως δολλαρίου του δελτίου αναφοράς συναλλάγματος, που εκδίδεται από την Τράπεζα της Ελλάδος και αφορά τις τρεις προηγούμενες δημοσιεύσεις από την ημερομηνία φόρτωσης (άρθρο 7.5 της Σύμβασης).

II. ΕΠΙ ΤΩΝ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ

Ως προς την ένσταση της EURO OIL σχετικά με την παραβίαση της αρχής χρηστής διοίκησης και του δικαιώματος ακρόασης ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού

Με τα υπομνήματά της, αλλά και κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας η αντισυμβαλλόμενη εταιρεία EURO OIL ισχυρίζεται ότι παρόλο που είχε πρόδηλο και έννομο συμφέρον να ενημερωθεί για το γεγονός της γνωστοποίησης της σύμβασης στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, η οποία κατατέθηκε μονομερώς από τα ΕΛ.ΠΕ και να συμμετάσχει στην έρευνα της Γ.Δ.Α ως προς το σύννομο ή μη της σύμβασης, εντούτοις δεν είχε τη δυνατότητα να ασκήσει το εν λόγω δικαίωμα καθώς πληροφορήθηκε το γεγονός της γνωστοποίησης για πρώτη φορά μετά το πέρας της διαδικασίας της κλήτευσής της ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού ήτοι δύο και πλέον έτη από την ημερομηνία γνωστοποίησης της σύμβασης. Η εταιρεία ισχυρίζεται ότι καθόλη τη διάρκεια εξέτασης της σύμβασης από τη Γ.Δ.Α ουδέποτε της ζητήθηκε να υποβάλλει καμία πληροφορία, αναφορά, υπόμνημα, στοιχείο ή επιχείρημα στη Γ.Δ.Α. Το γεγονός ότι η εταιρεία EURO OIL ως αντισυμβαλλόμενο μέρος ήταν απολύτως απύσχα από τη διαδικασία της γνωστοποίησης, το αποτέλεσμα της οποίας σαφώς και θα επηρεάσει σημαντικά τα έννομα συμφέροντα της εταιρείας, συνιστά πασιφανή παραβίαση των αρχών της χρηστής διοίκησης και της ορθής διαδικασίας, αλλά και των δικαιωμάτων της εταιρείας ως διοικούμενου όπως ορίζονται από τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

Επιπλέον, όπως αναφέρει η εταιρεία, παραβιάζεται το δικαίωμα ακρόασης ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού για δύο λόγους. Πρώτον, διότι η γνωστοποιούσα είχε τη δυνατότητα να επηρεάσει και να διαμορφώσει την εισήγηση της Γ.Δ.Α, ενώ η εταιρεία EURO OIL στερήθηκε το δικαίωμα αυτό και δεύτερον, διότι τα ΕΛ.ΠΕ, τα οποία συμμετείχαν από την αρχή στη διαδικασία γνωστοποίησης είχαν σαφώς περισσότερο χρόνο σε σχέση με την αντισυμβαλλόμενη να προετοιμάσουν τις θέσεις και τα επιχειρήματά τους ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Σύμφωνα με την εταιρεία EURO OIL, ο αποκλεισμός της από την προ της κλητεύσεως προσυζήτηση διοικητικής διαδικασίας χωρίς υπαιτιότητά της αποτελεί βασικό και θεμελιώδη λόγο ακυρότητας της μέχρι τώρα διαδικασίας και επανάληψής της.

Ειδικότερα, ως προς την ένσταση της παραβίασης της αρχής χρηστής διοίκησης και του δικαιώματος ακροάσεως, τονίζεται ότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού κάνοντας χρήση της διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει, σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 2 του ν.703/77, όπως ισχύει, αποφάσισε τη συμμετοχή της εταιρείας EURO OIL στη διαδικασία προφορικής ακροάσεως παρά το γεγονός της εκπρόθεσμης κατάθεσης του υπομνήματός της. Επομένως, οι εν λόγω ισχυρισμοί της αντισυμβαλλόμενης σχετικά με την παραβίαση της αρχής της χρηστής διοίκησης και του δικαιώματος ακροάσεως ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού είναι αβάσιμοι και απορριπτέοι αφού της παρασχέθηκε η ευχέρεια να θέσει και να υποστηρίξει τις απόψεις της ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

Ως προς την ένσταση της EURO OIL σχετικά με την αναρμοδιότητα εξέτασης της εν λόγω υπόθεσης λόγω παρέλευσης της τακτής από το νόμο προθεσμίας

Η εταιρεία EURO OIL, ισχυρίζεται ότι έχει ήδη παρέλθει προ πολλού η δίμηνη προθεσμία, η οποία ορίζεται στο άρθρο 11 του ν.703/77, όπως ισχύει, για περιπτώσεις χορήγησης αρνητικής πιστοποίησης εκ μέρους της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Στην περίπτωση αυτή, η οποία συνεπάγεται την σιωπηρή απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού να μην προχωρήσει σε έκδοση απόφασης επί της αίτησης χορήγησης αρνητικής πιστοποίησης, επιτρέπει σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της αντισυμβαλλόμενης στην Επιτροπή Ανταγωνισμού να λάβει απόφαση μόνο για το αίτημα εξαίρεσης σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 3 του ν.703/77, όπως ισχύει με βάση μεταγενέστερη απόφαση. Ως εκ τούτου, υποστηρίζεται ότι στην παρούσα υπόθεση, δεν δύναται να διεξαχθεί λυσιτελώς η συζήτηση επί εισήγησης, η οποία καταλήγει σε συμπέρασμα για τη χορήγηση αρνητικής πιστοποίησης. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, η εταιρεία EURO OIL, ισχυρίζεται ότι πρέπει να αποσυρθεί η παρούσα εισήγηση και να συνταχθεί εκ νέου εισήγηση από τη Γ.Δ.Α αποκλειστικά και μόνο σχετικά με το αίτημα χορήγησης εξαίρεσης.

Ως προς την εν λόγω ένσταση, απαραδέκτου, λόγω παρέλευσης των νόμιμων προθεσμιών, η

Επιτροπή Ανταγωνισμού απορρίπτει την παραπάνω ένσταση για τους ακόλουθους λόγους. Η διάταξη του άρθρου 11 παρ. 1 του ν. 703/77, όπως ισχύει, θέτει πράγματι δίμηνη προθεσμία από τη γνωστοποίηση για την έκδοση απόφασης αρνητικής πιστοποίησης. Ωστόσο, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η ως άνω προθεσμία δεν είναι αποκλειστική, αλλά έχει αυστηρά ενδεικτικό χαρακτήρα. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, ως συλλογικό όργανο της διοίκησης, έχει δημοσίου δικαίου υποχρέωση να εκδίδει αποφάσεις επί γνωστοποιήσεων. Κατά συνέπεια η παρέλευση της προθεσμίας που προβλέπει ο νόμος δεν συνιστά λόγο έκπτωσης της Επιτροπής Ανταγωνισμού από την αρμοδιότητά της να εκδίδει αποφάσεις επί γνωστοποιήσεων. Εξάλλου, με τη διάταξη του άρθρ. 25 παρ. 1 Κανονισμού 1/2003 θεσπίζεται πενταετής παραγραφή για την επιβολή κυρώσεων επί παραβάσεων των άρθρων 81 και 82 της ΣυνθΕΚ. Η παραπάνω διάταξη δεν δύναται, όμως, να τύχει εφαρμογής στην υπό κρίση υπόθεση. Τέλος, η απουσία συγκεκριμένης ρύθμισης περί παραγραφής τόσο στο πλαίσιο του ν. 703/77, όπως ισχύει όσο και γενικότερα στο πλαίσιο του Κώδικα Διοικητικής

Διαδικασίας ενισχύει το επιχείρημα ότι οι εξουσίες της επιτροπής δεν υπόκεινται σε αυστηρά χρονικά πλαίσια.

Από τα παραπάνω συνάγονται τα ακόλουθα συμπεράσματα. Σε αντίθεση προς τα πολιτικά δικαστήρια, που αποβλέπουν στη διασφάλιση των δικαιωμάτων των ιδιωτών στις ιδιωτικές έννομες σχέσεις, μια διοικητική αρχή πρέπει να ενεργεί προς το δημόσιο συμφέρον. Κατά συνέπεια με βάση την εκτίμηση των αναγκών που υπαγορεύει η εξυπηρέτηση του εν λόγω συμφέροντος και με δεδομένες τις δυνατότητες και τα μέσα που διαθέτει, καθορίζει μεταξύ άλλων και τη χρονική σειρά διεκπεραίωσης των υποθέσεων που άπτονται των αρμοδιοτήτων της. Τούτο ισχύει ιδίως όταν σε μια αρχή έχει ανατεθεί μια αποστολή επιτήρησης και ελέγχου τόσο εκτεταμένη και γενική όσο αυτή που έχει ανατεθεί στον τομέα του ανταγωνισμού στην Επιτροπή Ανταγωνισμού. Επομένως, το γεγονός ότι η Επιτροπή ενόψει του συνόλου των περιστάσεων, κυρίως δε με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον, επιλαμβάνεται σήμερα της κρινόμενης υπόθεσης είναι σύμφωνο προς τις υποχρεώσεις που υπέχει κατά τον εθνικό και κοινοτικό νομοθέτη. Επιπρόσθετα, στην προκείμενη περίπτωση δεν προσβάλλεται το δικαίωμα ακρόασης της αντισυμβαλλόμενης. Εξάλλου, η μη τήρηση της αρχής της εύλογης προθεσμίας δεν ασκεί επιρροή επί του κύρους της διοικητικής διαδικασίας, όταν δεν αποδεικνύεται ότι η παρέλευση υπερβολικού χρόνου επηρέασε την ικανότητα των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων να αμυνθούν αποτελεσματικά. Εν προκειμένω, η εταιρεία EURO OIL, δεν επικαλείται οιαδήποτε ζημία της από την καθυστέρηση της Επιτροπής Ανταγωνισμού να αποφανθεί επί της αίτησης χορήγησης αρνητικής πιστοποίησης. Με βάση τα παραπάνω, η εν λόγω ένσταση κρίνεται αβάσιμη και απορριπτέα.

Ως προς την ένσταση της EURO OIL ότι η διαδικασία κατέστη άνευ αντικειμένου λόγω εκπνοής της γνωστοποιηθείσας σύμβασης

Η αντισυμβαλλόμενη ισχυρίζεται ότι η υπό εξέταση γνωστοποιηθείσα σύμβαση έχει λήξει από τις 31.12.2006 και συνεπώς η παρούσα διαδικασία καθίσταται πλέον άνευ αντικειμένου. Η εταιρεία, υποστηρίζει ότι δεν έχει υποβληθεί στην Επιτροπή Ανταγωνισμού κάποια σχετική καταγγελία και συνεπώς δεν υπάρχει απειλή επιβολής προστίμου που θα δικαιολογούσε το έννομο συμφέρον των ΕΛ.ΠΕ για έκδοση απόφασης επί της γνωστοποίησης της σύμβασης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού. Συνεπώς, η εταιρεία EURO OIL, ζητά τη ματαίωση της συζήτησης και την άνευ αποφάσεως ολοκλήρωση της διαδικασίας.

Ως προς την εν λόγω ένσταση τονίζεται ότι όπως προέκυψε κατά τη συζήτηση της υπόθεσης ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η εν λόγω γνωστοποιηθείσα σύμβαση προμήθειας των ΕΛ.ΠΕ με την εταιρεία EURO OIL, έχει παραταθεί μέχρι τις 31.12.2007, επομένως η εν λόγω ένσταση κρίνεται παντελώς αβάσιμη και απορριπτέα.

Ως προς την ένσταση της EURO OIL σχετικά με την παραβίαση των κριτηρίων ελέγχου και κρίσεως υποθέσεων

Η αντισυμβαλλόμενη εταιρεία EURO OIL, ισχυρίζεται ότι η εν λόγω υπόθεση δεν εκπληρώνει τα κριτήρια ελέγχου και κρίσεως των υποθέσεων που εκκρεμούν ενώπιον

της Επιτροπής Ανταγωνισμού όπως αυτά ορίζονται ρητώς στην από 15.2.2007 ανακοίνωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Σύμφωνα με την εταιρεία, η εν λόγω υπόθεση, η οποία αφορά στη χορήγηση αρνητικής πιστοποίησης άλλως εξαιρέσης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, δεν ανήκει σε καμία κατηγορία των υποθέσεων (αυτεπάγγελτοι έλεγχοι, γνωμοδοτήσεις, καταγγελίες), οι οποίες εξετάζονται κατά προτεραιότητα από την Επιτροπή Ανταγωνισμού σύμφωνα με την προαναφερθείσα ανακοίνωση. Ως εκ τούτου, η εταιρεία αιτείται την απόσυρση της υπό συζήτηση εισήγησης ως αντικείμενης στην από 15.2.2007 ανακοίνωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, παραβιάζοντας την αρχή της ισότητας και μη διάκρισης μεταξύ των διοικουμένων.

Ο ισχυρισμός της εταιρείας EURO OIL περί παραβίασης των κριτηρίων ελέγχου και κρίσεως υποθέσεων πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, διότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού λόγω της ιδιαίτερης φύσης των αρμοδιοτήτων της ενεργεί έχοντας διακριτική ευχέρεια για τη χρονική αντιμετώπιση των υποθέσεων που εκκρεμούν ενώπιον της. Ως εκ τούτου η εξέταση της παρούσας υπόθεσης γνωστοποίησης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, δεν παραβιάζει κανένα από τα κριτήρια ελέγχου υποθέσεων που έχουν τεθεί με την από 15.2.2007 σχετική ανακοίνωσή της.

Ως προς την ένσταση της EURO OIL σχετικά με την παραβίαση των δικαιωμάτων πρόσβασης στο φάκελο

Η εταιρεία EURO OIL ισχυρίζεται ότι δεν της επιτράπη η πρόσβαση στα πλήρη στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης. Ειδικότερα, αναφέρεται στην άρνηση του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού να χορηγήσει συγκεκριμένα αντίγραφα από το φάκελο της υπόθεσης, όπως ζητήθηκαν με αίτηση από την εταιρεία. Η εταιρεία, ισχυρίζεται ότι ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού σε σχετική επιστολή του προς την εταιρεία, αρνήθηκε την πρόσβαση σε στοιχεία μη απόρρητα, αφού ελλείπει η μη εμπιστευτική εκδοχή τους από την εισήγηση της Γ.Δ.Α. Η εταιρεία, αναφερόμενη στο ζήτημα πρόσβασης στο φάκελο της υπόθεσης, υποστηρίζει ότι σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα ύστερα από γραπτή αίτησή του να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων. Επίσης, όποιος έχει ειδικό έννομο συμφέρον δικαιούται ύστερα από γραπτή αίτησή του να λαμβάνει γνώση των ιδιωτικών εγγράφων που φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες και σχετίζονται με την υπόθεσή του, η οποία εκκρεμεί σ' αυτές ή έχει διεκπεραιωθεί από αυτές. Συνεπώς το σχετικό δικαίωμα πρόσβασης των μερών σε γνωστοποιούμενη σύμπραξη πρέπει να ερμηνευθεί διασταλτικά κατά το γράμμα και πνεύμα του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας.

Αναφορικά με τους ως άνω ισχυρισμούς της αντισυμβαλλόμενης αναφέρονται τα εξής:

α) Ως προς τα απόρρητα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 4 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 1890/29-12-2006), «*Τα πρόσωπα κατά των οποίων στρέφονται οι καταγγελίες ή γνωστοποίησαν συγκέντρωση έχουν δικαίωμα πρόσβασης στα μη απόρρητα στοιχεία του φακέλου μετά την κοινοποίηση της κλήτευσης κατά το άρθρο 8*

παρ. 14 του ν. 703/77. Κατ' εξαίρεση, αντίγραφα καταγγελιών λαμβάνονται από αυτά και πριν την κοινοποίηση της κλήτευσης. Εφόσον η πρόσβαση σε έγγραφα, που περιέχουν απόρρητα στοιχεία επιχειρήσεων, είναι απολύτως αναγκαία για την άσκηση δικαιωμάτων άμυνας ενός ή περισσότερων από τα πρόσωπα κατά των οποίων στρέφονται οι καταγγελίες, μετά από αίτηση αυτών, ο Πρόεδρος με αιτιολογημένη απόφασή του παρέχει πρόσβαση στα έγγραφα αυτά εν όλω ή εν μέρει και μόνο στο καταγγελλόμενο πρόσωπο για την άσκηση δικαιωμάτων άμυνας του οποίου κρίθηκε απολύτως αναγκαία η πρόσβαση στα απόρρητα αυτά στοιχεία.» Συνεπώς, με βάση τα ανωτέρω, δόθηκε πρόσβαση στην αιτούσα μόνο στα μη απόρρητα στοιχεία του εν λόγω φακέλου (βλ. σχετ. επιστολή 4892/5.9.2007).

β) Ως προς τα μη απόρρητα στοιχεία του φακέλου, τονίζεται ότι αντιθέτως με τους ισχυρισμούς της EURO OIL, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού δεν απάντησε αρνητικά στο σχετικό αίτημά της (βλ. σχετ. επιστολή 4892/5.9.2007), αλλά έδωσε πρόσβαση στην εταιρεία όσον αφορά στα μη απόρρητα στοιχεία του φακέλου ερμηνεύοντας διασταλτικά το άρθρο 19 παρ. 4 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού έτσι ώστε να περιλαμβάνει και την εξέταση αιτήματος αρνητικής πιστοποίησης ή εξαίρεσης κατόπιν γνωστοποίησης συμπράξεως, δεδομένου ότι η ως άνω διάταξη αναφέρεται ρητά μόνο στην εξέταση καταγγελίας ή γνωστοποίησης συγκέντρωσης. Επιπλέον, τονίζεται ότι η EURO OIL ζήτησε και αντίγραφα εγγράφων που ούτε καν περιλαμβάνονταν στο φάκελο της υπόθεσης για τα οποία απορρίφθηκε το εν λόγω αίτημα.

γ) Τέλος, αναφορικά με την επίκληση της αιτούσας «το σχετικό δικαίωμα πρόσβασης των μερών σε γνωστοποιούμενη σύμπραξη να ερμηνευθεί διασταλτικά κατά το γράμμα και πνεύμα του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας» επισημαίνεται ότι σύμφωνα με τα όσα ορίζει η διάταξη του άρθρου 5 παρ. 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, «Το κατά τις προηγούμενες παραγράφους δικαίωμα δεν υφίσταται ... αν παραβιάζεται απόρρητο, το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις». Η διάταξη του άρθρου 19 παρ. 4 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού εν προκειμένω είναι ειδική διάταξη βάσει της οποίας η EURO OIL έχει δικαίωμα πρόσβασης μόνο στα μη απόρρητα στοιχεία του φακέλου.

Με βάση τα ανωτέρω, η εν λόγω ένσταση κρίνεται αβάσιμη και απορριπτέα.

III. ΟΙ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

1. ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ / ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ως σχετική αγορά θεωρείται η αγορά που περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή μπορούν να υποκατασταθούν μεταξύ τους λόγω των χαρακτηριστικών τους, της τιμής και της σκοπούμενης χρήσης. Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πωλούν τα σχετικά προϊόντα ή παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού.

Η οργάνωση και ο έλεγχος της αγοράς πετρελαιοειδών διέπεται από τις διατάξεις του ν. 3054/2002 (εφεξής ο Νόμος) όπως αυτός τροποποιήθηκε από το ν. 3335/2005 και

το ν.3419/2005. Η ελληνική πετρελαϊκή αγορά σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, χωρίζεται σε τρία επίπεδα: α) Διύλισης, β) Χονδρικής εμπορίας και γ) Λιανικής διάθεσης. Για κάθε επίπεδο (α), (β) και (γ) προβλέπεται από τη νομοθεσία ειδική άδεια.

Η υπό κρίση γνωστοποιούμενη σύμβαση προμήθειας πετρελαιοειδών αφορά στην αγορά της χονδρικής εμπορίας. Ειδικότερα, η χονδρεμπορική αγορά πετρελαιοειδών στην Ελλάδα δεν είναι υπέρμετρα συγκεντρωμένη με τις τέσσερις μεγαλύτερες εταιρείες (ΕΚΟ, BP, SHELL και AVINOIL) να κατέχουν μερίδιο αγοράς ίσο με 60% περίπου. Τέλος, δεν καταγράφονται σημαντικοί φραγμοί εισόδου, οι οποίοι ενδέχεται να οδηγήσουν σε μείωση του δυνητικού ανταγωνισμού. Στην εν λόγω αγορά δραστηριοποιούνται είκοσι περίπου εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών, οι οποίες κατατάσσονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

α) Εταιρείες με κάθετο βαθμό ολοκλήρωσης, όπως είναι η ΕΚΟ ΑΒΕΕ, η οποία είναι κατά 100% θυγατρική του ομίλου ΕΛΠΕ ΑΕ, και η AVINOIL, η οποία ανήκει στον όμιλο της ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ Α.Ε.

β) Εταιρείες που είναι θυγατρικές των πολυεθνικών εταιρειών πετρελαίου, BP και SHELL και τέλος

γ) Εταιρείες ελληνικής ιδιοκτησίας του ιδιωτικού τομέα (JETOIL ΑΙΓΑΙΟΝ ΟΙΛ, BITUMINA, CYCLON, DRACOIL, ΕΛΙΝΟΪΛ, ΕΛΠΕΤΡΟΛ, ΕΤΕΚΑ, ΚΑΟΙΛ, ΚΜΟΙΛ, ΜΕΔΟΙΛ, ΡΕΒΟΪΛ, ΑΡΓΩ, SILK OIL και SUNOIL).

2. ΣΧΕΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Σε επίπεδο χονδρικής εμπορίας υγρών καυσίμων, η δυνατότητα ενός τοπικού μονοπωλητή να εκμεταλλευτεί τη γεωγραφική του θέση περιορίζεται από τον δυνητικό ανταγωνισμό που ασκείται από άλλους χονδρέμπορους σε γειτονικές περιοχές. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι παρόλο που στην Ελλάδα λειτουργούν δύο μόνο διυλιστήρια (ΕΛΠΕ και Motor Oil), η δυνατότητα εναλλαγής προμήθειας (swapping activity) μεταξύ των εταιρειών διύλισης διευκολύνει την επέκταση της δραστηριότητας των εταιρειών εμπορίας (χονδρέμποροι) με σημαντικά πλεονεκτήματα κόστους, γεγονός που τις επιτρέπει να λειτουργούν πανελλαδικά παρόλο που σε μερικές περιοχές της χώρας (νομοί) ορισμένες εταιρείες εμπορίας έχουν μεγαλύτερη παρουσία σε σχέση με άλλες. Το γεγονός ότι σε αρκετές περιπτώσεις, μια εταιρεία εμπορίας η οποία διαθέτει αποθηκευτικούς χώρους σε μια γεωγραφική περιοχή (νομός) εξυπηρετεί και άλλες εταιρείες εμπορίας, παρέχει δηλαδή σε αυτές πρόσβαση για την αποθήκευση και διακίνηση των καυσίμων, αποτελεί ισχυρή ένδειξη ότι υπάρχει δυνατότητα ανταγωνισμού μεταξύ των εταιρειών εμπορίας σε όλη την ελληνική επικράτεια, δηλαδή δεν υφίσταται ανάγκη αποθηκευτικών χώρων για επέκταση σε μία περιοχή. Επομένως, σε επίπεδο χονδρικής διάθεσης υγρών καυσίμων ως σχετική γεωγραφική αγορά μπορεί να θεωρηθεί η ελληνική επικράτεια.

Στο συμπέρασμα ότι η γεωγραφική αγορά είναι η ελληνική επικράτεια, συνηγορεί και η διαπίστωση ότι οι εταιρείες εμπορίας παρόλο που έχουν τη δυνατότητα να εισάγουν πετρελαιοειδή από το εξωτερικό εντούτοις σε ελάχιστες περιπτώσεις έχουν οδηγηθεί

σε αυτό εξαιτίας αντικειμενικών δυσκολιών που συνδέονται κατά κύριο λόγο με την υποχρέωση τήρησης αποθεμάτων ασφαλείας εντός της ελληνικής επικράτειας. Επομένως, σε επίπεδο χονδρικής διάθεσης υγρών καυσίμων, ως σχετική γεωγραφική αγορά μπορεί να θεωρηθεί η ελληνική επικράτεια (Απόφαση Ε.Α 242/ΠΙ/2003).

IV. ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Το μερίδιο αγοράς που κατέχει η εταιρεία ΕΛ.ΠΕ στη χονδρική εμπορία πετρελαιοειδών (προμήθειας υγρών καυσίμων σε ανεξάρτητα πρατήρια) είναι αμελητέο (μικρότερο του 1%) στο βαθμό που συνεργάζεται μόνο με την εταιρεία EURO OIL Α.Ε. Ο όμιλος ΕΛ.ΠΕ, βέβαια περιλαμβάνει και την εταιρεία εμπορίας πετρελαιοειδών ΕΚΟ ΑΒΕΕ (100% θυγατρική των ΕΛ.ΠΕ), η οποία κατέχει μερίδιο αγοράς της τάξης του 17% περίπου. Αξίζει να σημειωθεί ότι η ανταγωνίστρια των ΕΛ.ΠΕ, εταιρεία ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ ΕΛΛΑΣ ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ Α.Ε δραστηριοποιείται στην αγορά χονδρικής εμπορίας μόνο μέσω των συνδεδεμένων εταιρειών (ΑVΙΝΟΙΛ και CΥCΛΟΝ) και όχι μέσω ανεξάρτητων πρατηρίων πώλησης υγρών καυσίμων.

Τα μερίδια αγοράς που κατέχουν οι εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών στην εν γένει αγορά πετρελαιοειδών σε επίπεδο χονδρικής εμπορίας στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα. Πιο αναλυτικά, η εταιρεία ΕΚΟ ΑΒΕΕ, κατέχει μερίδιο αγοράς που για το έτος 2005 διαμορφώνεται σε 17,3%. Ακολουθεί η εταιρεία ΒΡ, η οποία «απορροφά» το 17% της αγοράς, η SHELL το 15,5% και η εταιρεία ΑVΙΝΟΙΛ το 8,5% περίπου. Από τα παραπάνω, προκύπτει ότι με τα σημερινά δεδομένα, η αγορά χονδρικής εμπορίας πετρελαιοειδών στην Ελλάδα δεν εμφανίζεται υπέρμετρα συγκεντρωμένη με τις τέσσερις μεγαλύτερες εταιρείες να κατέχουν μερίδιο αγοράς 60% περίπου.

Τέλος, οι λοιπές εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών (14), κατέχουν το 40% της αγοράς, με κυριότερες από άποψη μεγέθους και δυναμικότητας τις εταιρείες JETΟΙΛ, ΕΛΙΝ, ΑΙΓΑΙΟΝ ΟΪΛ, ΕΤΕΚΑ και ΡΕΒΟΙΛ

Στον κλάδο της χονδρικής εμπορίας πετρελαιοειδών, δεν υφίστανται τεχνικά, νομικά ή λοιπά εμπόδια εισόδου. Μια εταιρεία μπορεί να εισέλθει στον κλάδο στο βαθμό που εξασφαλίσει την απαραίτητη υλικοτεχνική «υποδομή» (κεφάλαιο εκκίνησης, δίκτυο διανομής, αποθηκευτικούς χώρους, συνεργασία με προμηθευτές, κ.λ.π). Επομένως, από την άποψη αυτή ο δυναμικός ανταγωνισμός δεν περιορίζεται. Αξίζει όμως να σημειωθεί ότι περιορισμοί που συνδέονται με την αδειοδότηση των αποθηκευτικών χώρων (κυρίως γραφειοκρατικές διαδικασίες) και απορρέουν από το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, ενδέχεται να αποθαρρύνουν την είσοδο σε νέες επιχειρήσεις που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στη χονδρεμπορική αγορά πετρελαιοειδών (εγχώριας κατανάλωσης και διεθνών πωλήσεων). Ειδικότερα, σύμφωνα και με διαπιστώσεις της Υπηρεσίας, προκύπτει ότι η βασική προϋπόθεση της κατοχής αποθηκευτικών χώρων είναι δύσκολο να εκπληρωθεί από νεοεισερχόμενες επιχειρήσεις. Εκτός από το κόστος χρηματοδότησης, ισχυρό ανασταλτικό παράγοντα αποτελεί και η δυσκολία λήψεως των σχετικών αδειών από το Δημόσιο, αλλά και η

αρνητική στάση των τοπικών αρχών και οργανώσεων στην εγκατάσταση τέτοιων μονάδων στην περιοχή τους.

Με βάση τα ανωτέρω προκύπτει ότι το μερίδιο αγοράς που κατέχει η γνωστοποιούσα εταιρεία ΕΛ.ΠΕ εάν συνυπολογιστεί και το μερίδιο που έχει η συνδεδεμένη - σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού περί καθέτων συμφωνιών διανομής 2790/1999- με αυτήν εταιρεία εμπορίας πετρελαιοειδών ΕΚΟ ΑΒΕΕ είναι σαφώς μικρότερο του 30%. Δεδομένου ότι αφενός η δεύτερη σε μέγεθος εταιρεία διύλισης «ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ ΕΛΛΑΣ ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ Α.Ε» δραστηριοποιείται στην αγορά χονδρικής εμπορίας μόνο μέσω των συνδεδεμένων εταιρειών (ΑVΙΝΟΙΛ και CYCLON) και όχι μέσω ανεξάρτητων πρατηρίων πώλησης υγρών καυσίμων, αφετέρου η εν λόγω αγορά εμφανίζεται κατακερματισμένη, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι η γνωστοποιούσα εταιρεία κατέχει δεσπόζουσα θέση.

V. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 ΤΟΥ ν. 703/77

Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 703/77:

«Απαγορεύονται πάσαι αι συμφωνίαι μεταξύ επιχειρήσεων, πάσαι αι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και οιασδήποτε μορφής ενημερωμένη πρακτική επιχειρήσεων, αι οποίαι έχουν ως αντικείμενον ή αποτέλεσμα την παρακώλυσιν, τον περιορισμόν ή την νόθευσιν του ανταγωνισμού, ιδία δε αι συνιστάμεναι εις:

α) τον άμεσον ή έμμεσον καθορισμόν των τιμών αγοράς ή πωλήσεως ή άλλων όρων συναλλαγής,

β) τον περιορισμόν ή τον έλεγχον της παραγωγής, της διαθέσεως, της τεχνολογικής αναπτύξεως ή των επενδύσεων,

γ) την κατανομήν των αγορών ή των πηγών εφοδιασμού,

δ) την, κατά τρόπο δυσχεραίνοντα την λειτουργίαν του ανταγωνισμού, εφαρμογήν εν τω εμπορίω άνισων όρων δι' ισοδυνάμους παροχάς, ιδία δε την αδικαιολόγητον άρνησιν πωλήσεως, αγοράς ή άλλης συναλλαγής,

ε) την εξάρτησιν συνάψεως συμβάσεων εκ της παρά των αντισυμβαλλομένων αποδοχής προσθέτων παροχών, αι οποίαι, κατά την φύσιν των ή συμφώνως προς τας εμπορικής συνήθειας, δεν συνδέονται μετά του αντικειμένου των συμβάσεων τούτων».

Η παράγραφος 3 του ίδιου άρθρου προβλέπει: « Εμπίπτουσαι εις την παράγραφον 1 του παρόντος άρθρου, συμφωνίαι, αποφάσεις και περιπτώσεις εναρμονισμένης πρακτικής ή κατηγορίαι τούτων, δύναται να κριθούν, δι'αποφάσεως της επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού, ως εν όλω ή εν μέρει ισχυραί, εφόσον πληρούν αθροιστικώς τας κάτωθι προϋποθέσεις:

α) συμβάλλουν, επί ευλόγω συμμετοχή των καταναλωτών εις την προκύπτουσαν ωφέλειαν, εις βελτίωσιν της παραγωγής ή της διανομής των προϊόντων ή εις την προώθησιν της τεχνικής ή οικονομικής προόδου,

β) δεν επιβάλλουν εις τας οικείας επιχειρήσεις περιορισμούς πέραν των απολύτως αναγκαίων δια την πραγματοποίησιν των ανωτέρω σκοπών, και

γ) δεν παρέχουν εις τας επιχειρήσεις ταύτας την δυνατότητα καταργήσεως του ανταγωνισμού εις σημαντικόν τμήμα της οικείας αγοράς.»

Το άρθρο 1 του ν. 703/1977 εφαρμόζεται στις κάθετες συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων που έχουν ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα την παρακώλυση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού. Ως κάθετες συμφωνίες εννοούνται οι συμφωνίες μεταξύ δύο ή περισσότερων επιχειρήσεων κάθε μία εκ των οποίων δραστηριοποιείται για το σκοπό της συμφωνίας σε διαφορετικό επίπεδο της αλυσίδας παραγωγής ή διανομής και οι οποίες (συμφωνίες) έχουν ως αντικείμενο τον καθορισμό των όρων και προϋποθέσεων υπό τις οποίες τα μέρη μπορούν να προμηθεύονται, να πωλούν ή να μεταπωλούν ορισμένα αγαθά ή υπηρεσίες.

Παρεμπόδιση, περιορισμός ή νόθευση του ανταγωνισμού υπάρχει όταν η συμπεριφορά του επιχειρηματία στην αγορά δεν προσδιορίζεται από τους φυσικούς κανόνες της αγοράς, αλλά από τεχνητούς κανόνες που επιβάλλουν οι διάφορες συμφωνίες. Στην περίπτωση που το αντικείμενο ή ο σκοπός της συμφωνίας είναι αντιανταγωνιστικός, η συμφωνία θεωρείται ότι άνευ ετέρου εμπίπτει στην απαγόρευση της διάταξης του άρθρου 1 παρ. 1. Δεν είναι απαραίτητο στην περίπτωση αυτή να εξεταστούν τα αποτελέσματα της συμφωνίας. Δεν εξετάζεται επίσης η πρόθεση των μερών αλλά μόνο το περιεχόμενο και ο αντικειμενικός σκοπός της συμφωνίας υπό το φως των αμοιβαίων οικονομικών σχέσεων εντός των οποίων πρέπει να εφαρμοστεί η συμφωνία αυτή. (Υποθέσεις 29/83 και 30/83 *Compagnie Royale Asturienne des Mines SA and Rheinzing GmbH κατά Επιτροπής* [1984] Συλλ.1704)

Όπου το αντιανταγωνιστικό στοιχείο της συμφωνίας δεν είναι προφανές από το σκοπό της, εξετάζονται τα αποτελέσματα της συμφωνίας.

Το άρθρο 1 αναγνωρίζει τη διάκριση μεταξύ δυσμενών και ευεργετικών για τον ανταγωνισμό αποτελεσμάτων: η παράγραφος 1 του άρθρου 1 απαγορεύει τις συμφωνίες εκείνες που περιορίζουν ή νοθεύουν υπολογίσιμα τον ανταγωνισμό, ενώ η παράγραφος 3 του άρθρου 1 προβλέπει την απαλλαγή των συμφωνιών που συνεπάγονται επαρκή αποτελέσματα για τον υπερκερασμό των δυσμενών για τον ανταγωνισμό αποτελεσμάτων. Η εν λόγω απαλλαγή εφαρμόζεται στο βαθμό που οι εν λόγω συμφωνίες περιλαμβάνουν περιορισμούς του ανταγωνισμού που εμπίπτουν στο πεδίο του άρθρου 1 παρ. 1.

Στην προκειμένη περίπτωση η σύμβαση μεταξύ της εταιρείας ΕΛΠΕ Α.Ε. και της εταιρείας EURO OIL Α.Ε. αποτελεί κάθετη σύμβαση προμήθειας μεταξύ δύο επιχειρήσεων κάθε μία εκ των οποίων δραστηριοποιείται για το σκοπό της συμφωνίας σε διαφορετικό επίπεδο της αλυσίδας παραγωγής και διανομής: η εταιρεία ΕΛΠΕ δραστηριοποιείται στο επίπεδο χονδρικής πώλησης καυσίμων και η εταιρεία EURO OIL στο επίπεδο λιανικής πώλησης καυσίμων.. Η εν λόγω σύμβαση αφορά τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες η εταιρεία EURO OIL Α.Ε. μπορεί να προμηθεύεται από την εταιρεία ΕΛΠΕ Α.Ε. πετρελαιοειδή με σκοπό τη λιανική πώληση.

Η υπό εξέταση σύμβαση δεν περιέχει κανένα όρο που αποτελεί ή μπορεί να οδηγήσει στον περιορισμό του ανταγωνισμού. Συγκεκριμένα, η υπό εξέταση σύμβαση δεν περιλαμβάνει:

α) όρους που ενδέχεται να οδηγήσουν σε μείωση του ανταγωνισμού μεταξύ σημάτων ανάμεσα στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην αγορά χονδρικής πώλησης καυσίμων. Αντίθετα, η συγκεκριμένη σύμβαση αποτελεί εφαρμογή νομοθετικής ρύθμισης που αποσκοπεί να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα των ανεξάρτητων πρατηρίων που δεν προμηθεύονται καύσιμα σε αποκλειστική βάση από συγκεκριμένη εταιρεία εμπορίας.

β) όρους ενδεικτικούς αποκλειστικής διανομής.

γ) όρους ενδεικτικούς επιλεκτικής διανομής προϊόντων. Από τη σύμβαση δεν προκύπτουν περιορισμοί ως προς τον αριθμό των αγοραστών.

δ) όρους αποκλειστικής προμήθειας. Ο αγοραστής με βάση τη σύμβαση διατηρεί τη δυνατότητα να προμηθεύεται καύσιμα και από άλλους προμηθευτές.

ε) περιορισμούς ως προς την τιμή μεταπώλησης

στ) περιορισμούς ως προς την πηγή από την οποία θα προμηθεύεται ο αγοραστής είτε την πελατεία στην οποία θα μεταπωλεί το προϊόν οι οποίοι θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε διαμερισμό της αγοράς.

ζ) επιβολή άνισων όρων για ισοδύναμες παροχές, διότι τα ΕΛ.ΠΕ προμηθεύουν με διαφορετικούς όγκους υγρών καυσίμων τις επιχειρήσεις χονδρικής εμπορίας (εταιρείες εμπορίας) σε σχέση με τις επιχειρήσεις λιανικής εμπορίας (εν προκειμένω EURO OIL). Επιπρόσθετα, η έννοια της διακριτικής μεταχείρισης συνίσταται όχι μόνο στην άνιση μεταχείριση ίσων παροχών, αλλά και στην ίση μεταχείριση άνισων παροχών. Στην υπό κρίση υπόθεση, η αντισυμβαλλόμενη κατέχει άδεια λιανικής εμπορίας, η οποία διαφέρει σημαντικά ως προς τις προϋποθέσεις (κεφάλαια, δεξαμενισμός, κόστος, κ.λ.π) από την άδεια χονδρικής εμπορίας. Ως εκ τούτου, δεν τίθεται ζήτημα παραβίασης του άρθρου 1 παρ. δ του ν.703/77, όπως ισχύει.

Τέλος, από την εξέταση της εν λόγω σύμβασης δεν ανακύπτει ζήτημα «υπερβολικής» τιμολόγησης καθώς όπως αναλύθηκε διεξοδικά και προηγουμένως, δεν θεμελιώθηκε η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης στη σχετική αγορά χονδρικής εμπορίας από τη γνωστοποιούσα.

Αντίθετα, η δυνατότητα χονδρικής πώλησης καυσίμων από τα διυλιστήρια θεσπίστηκε από το ν.3345 με σκοπό την προαγωγή του ανταγωνισμού. Η θέσπιση της δυνατότητας των πρατηρίων να προμηθεύονται προϊόντα απευθείας από τα διυλιστήρια αποσκοπεί στην απλοποίηση της διάθεσης των καυσίμων και στη μείωση του κόστους των καυσίμων για τα πρατήρια που δεν προμηθεύονται αποκλειστικά από τις εταιρείες εμπορίας. Η πρόβλεψη αποσκοπεί να ενισχύσει τον διασηματικό ανταγωνισμό σε επίπεδο λιανικής πώλησης και την αύξηση του αριθμού και της ανταγωνιστικότητας των ανεξάρτητων πρατηρίων. Οι επωφελείς οικονομικές συνέπειες της πρόβλεψης για τη χονδρική πώληση καυσίμων από τα διυλιστήρια προορίζονται να αποβούν σε όφελος του τελικού καταναλωτή μέσω της μείωσης των τιμών λιανικής πώλησης καυσίμων από ανεξάρτητα πρατήρια αλλά και την ενίσχυση

του ανταγωνισμού σε επίπεδο λιανικής πώλησης μεταξύ των πρατηρίων που είτε είναι ανεξάρτητα είτε συνεργάζονται αποκλειστικά με κάποια εταιρεία εμπορίας.

Εξάλλου, και εάν ακόμη θεωρηθεί ότι η εν λόγω σύμβαση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 παρ. 1, θα μπορούσε να τύχει του ευεργετήματος της απαλλαγής όπως προβλέπεται στον Κανονισμό 2790/1999 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τα κριτήρια του οποίου εφαρμόζονται αναλογικά σύμφωνα με την από 17 Δεκεμβρίου 2001 ανακοίνωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Συγκεκριμένα, με δεδομένο ότι το μερίδιο αγοράς του προμηθευτή δεν υπερβαίνει το 30% της αγοράς στην οποία πωλεί τα προϊόντα που αναφέρονται στη σύμβαση, η σύμβαση εμπίπτει στην ομαδική απαλλαγή του Κανονισμού 2790/1999 σύμφωνα με τα άρθρα 2 παρ. 1 και 3 παρ. 1 του Κανονισμού αναλόγως εφαρμοζόμενα.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού αποφασίζει τη χορήγηση αρνητικής πιστοποίησης κατά το άρθρο 11 του ν. 703/77, όπως ισχύει, όσον αφορά στη γνωστοποιηθείσα σύμβαση των εταιρειών ΕΛ.ΠΕ και EURO OIL. Συνεπώς, η εξέταση του επικουρικού αιτήματος περί χορήγησης εξαιρέσεως σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 3 του ν.703/77, όπως ισχύει, κρίνεται ότι παρέλκει.

Η απόφαση εκδόθηκε την 18 Ιανουαρίου 2008.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 6 του ισχύοντος Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ Β'1890/29.12.2006).

Ο Πρόεδρος

Ο Συντάκτης της Απόφασης

Σπυρίδων Ζησιμόπουλος

Δημήτριος Γιαννέλης

Η Αναπληρώτρια Γραμματέας

Παναγιώτα Μούρκου